

La brevetat i el detall

Text > MIREIA LLEÓ

Coltells va ser escrit l'any 1997 després d'una estada de tres anys a Berlín. Es tracta d'un conjunt de cent seixanta-set quartetes de versos heptasíl·labs com un únic poema. Amb un domini més que demostrat del llenguatge, la poesia d'Enric Casasses, autor d'una vintena llarga de llibres, transita ben a prop de l'oralitat. La poesia, en general, sempre hauria d'anar de bracet amb la paraula dita en veu alta, i mai no hauria de perdre aquesta condició intrínseca. L'entonació és l'essència i la paraula és dita amb la veu clara. En el cas de Casasses, són uns versos que només de llegir-los ja s'escampen per l'aire, i la dicció els acaba de fer créixer, els projecta enmig de la plaça, o dins d'un bosc, o dalt d'un cim. I amb la llibertat de pensament de l'autor, ens evoquen altres temps, de trobadors i músics; de filòsofs i teòrics de l'art. Aquesta poesia té el do de la brevetat i del detall, d'anar al fons de la idea, d'estar a prop de la filosofia sense, potser, haver-s'ho proposat. I també és germana de la cançó, poua de les fonts populars, genuïnes, amb un llenguatge clar i una manera de dir incisiva, així com del surrealisme. Hi ha temes variats, com ara l'amorós, la natura, la societat i les relacions humanes, la denúncia i la mirada crítica.

«Què em preguntes si t'estimo | ni si no t'estimo més, | si soc el que em socarrimo | com si no em socarrimés? | Què em preguntes si t'estimo | ni si no t'estimo més? | Que penses que te m'arrimo | com si no te m'arrimés?»

En el pròleg inicial, Casasses fa una proclama del sentit més anàrquic i personal del que és la creació artística, la llibertat de pensament i la necessitat de vèncer les opinions falses: «L'error és l'únic indicatiu i la nostra existència és l'única investigació que només podrà avançar destruint les pistes [...] no tinguis vergonya davant ningú».

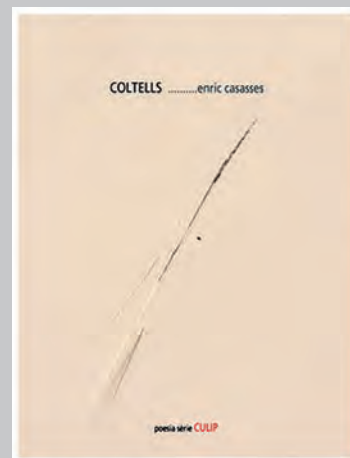
«Cadenes tot el que neix | cadenes la policia | i cadenes tu mateix | per la puta gelosia.» «No tinguis vergonya davant ningú per la estimada | la cançó que hem de cantar | no té lletra ni tornada.»

A les notes del final, Casasses ens mostra la seva carta de navegació personal i ens cita fets, manifestacions i autors tan diversos com la cobla popular, Orfeu, Pitàgores, Roís de Corella, Julio Salinas, els seus pares, Albrecht Dürer, William Saroyan, Max Jacob, Ramon Llull, Carles Fages de Climent, Joan de la Creu, William Blake, els remences o Diògenes Laerci, entre d'altres. Casasses també ha conreat la traducció d'obres esparses de molts i diversos autors. I és en aquest saber fer poètic que

diferents històries que, a mesura que avança el relat, van lligant el passat amb el present. Un present de rabiosa contemporaneïtat, com demostra el fet d'esmentar Xavier Grasset entrevistant l'escriptora Clara Ventura, una de les dues protagonistes de l'obra de Francès, al programa *Més 324*. Ventura és la persona a qui Margot Sunyer, galerista de la ciutat de Girona i coprotagonista de la novel·la, proposa escriure les memòries de la seva família, els reputats ebenistes de Casa Sunyer, el punt d'inici d'aquesta història que ens

fa adonar de la persistència del passat en el present.

De la Margot i la Clara, n'arribarem a saber moltes coses, així com dels esdeveniments més crucials que marquen la vida d'ambdues, però en aquesta ben tramada *Tot passa dues vegades* l'autora ens escatima el plaer d'aprofundir en les vicissituds i els caràcters d'alguns membres de la família Sunyer que donarien per a una saga novel·lística prou extensa i embriagadora. Potser un dia d'aquests Francès s'hi animarà i farà bo això que tot passa dues vegades.

CASASSES, Enric. *Coltells*. Girona: Llibres del Segle, 2022. 109 p.

l'autor ens atrapa amb aquests poemes curts, precisos i breus com el ganivet que es clava després de travessar l'aire. És el pinyol de la paraula, és enlairar-se sense prejudicis, és la depuració de la llengua i del pensament.

«I l'ull desvetllat desvetlla | guerra a mort al cloroform | que qui molt estima vetlla | i qui poc estima dorm. | El seny del foc de l'artista | és l'aigua que cou l'arròs | és la pedra electricista | que empalma el mestral del cos. | La nit de camps a través | fins a l'alba a la cruïlla | de saliva i ametllers | a l'altra punta de l'illa.»

FRANCÈS, Pilar. *Tot passa dues vegades*. Figueres: Brau Edicions, 2022. 288 p.